

Historia

Historia Straży Miejskiej

Początki Straży Miejskiej sięgają okresu monarchii stanowej, kiedy to powstały w Polsce "niepaństwowe" inicjatywy w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego na szczeblu lokalnym związane z pozycją i rolą miast. Pojawiły się rady miejskie z burmistrzem na czele, które przejmować poczęły niektóre dotychczasowe funkcje wójtowskie i do których kompetencji należały również sprawy z zakresu utrzymania bezpieczeństwa i porządku w mieście. W większych miastach, organem wykonawczym burmistrza i rady miejskiej w tej mierze był hutman, ratuszny, który pełnił funkcję naczelnika straży miejskiej.

Strażnicy Miejscy, a w szczególności hutman, odpowiedzialni byli za: utrzymanie porządku i karności między mieszkańcami, chwywanie i karanie złoczyńców, strzeżenie więzień i bram miejskich, dbanie o czystość w mieście i obowiązek przestrzegania zakazu sprzedaży w niedziele i święta, ochrona przed ogniem, dokonywanie obchodu ulic miasta o godzinie 22.00, całonocne czuwanie w ratuszu w celu bycia uchwytym w razie informacji o rozruchach, zamieszkach lub kradzieżach, aresztowanie winnych i doprowadzanie ich do ratusza.

Ogólnie można powiedzieć, że Straż Miejska wykonywała obowiązki związane przede wszystkim z utrzymaniem codziennego ładu i porządku w obrębie miasta szczególnie w porze nocnej.

O liczebności tej służby decydowała w równym stopniu zasobność kasy miejskiej, co istniejące zapotrzebowanie na jej usługi. Stąd też jej liczebność w różnych miastach była różna i wahała się od kilku do kilkudziesięciu strażników, np. w Krakowie w wieku XVIII zatrudnionych było 15 strażników, nie podporządkowanych wprost hutmanowi, lecz działających pod komendą specjalnych naczelników, wyznaczanych na poszczególne dzielnice i szumnie zwanych dziesiętnikami.

Niestety w późniejszym okresie Straż Miejska utraciła swoje pierwotne znaczenie i funkcje, a wreszcie zniknęła zupełnie z katalogu służb miejskich. W czasach nam współczesnych, samorządowcy zrzeszeni w Związku Miast Polskich wyszli z inicjatywą ponownego powołania straży miejskich, zakładając, iż mają być one organem porządkowym, który odciąży policję od spraw, które w zasadzie niewiele miały wspólnego z jej zadaniami, a absorbowały dość znaczne siły, w tym służby podstawowe prewencji (dzielnicowych). Uchwalenie ustawy o strażach gminnych w 1997 roku spowodowało, że stały się one nowa dynamicznie rozwijającą się w Polsce formacją, traktowaną od tej pory jako instytucję samorządową, a nie policyjną.

Straż Miejska w Legnicy

Straż Miejska w Legnicy utworzona została na podstawie Zarządzenia nr 01/91 Prezydenta Miasta Legnicy z dnia 16 maja 1991r. Pierwszych pracowników przyjęto do pracy 3 czerwca 1991r. w składzie 21 osób, którzy przeszli szkolenie teoretyczne i praktyczne, zakończone egzaminem. W dniu 01 lipca 1991r. Legniczanie, po raz pierwszy, zobaczyli umundurowaną Straż Miejską na ulicach miasta. Terenem działania straży jest obszar administracyjny gminy Legnica. Pierwsza Siedziba straży mieściła się w budynku Urzędu Miasta. Od 2000r znajdowała się w historycznym budynku przy ulicy Św. Piotra 2, a od grudnia 2007r. siedziba została przeniesiona na ul. Alei Rzeczypospolitej 3. Nadzór nad działalnością straży sprawuje: w zakresie wykonawczym - Prezydent Miasta Legnica, w zakresie fachowym - wojewoda przy pomocy Komendanta Wojewódzkiego Policji działającego w jego imieniu. Praca odbywa się w systemie dwuzmianowym: I zmiana w godzinach 7.00 - 15.00, II zmiana w godzinach 14.00 - 22.00.

W tym czasie jest ona służbą w większości kontrolną i polega na: kontroli stanu czystości ulic, placów, parków, ciągów ulicznych, a także budynków i ich posesji oraz dworców i przystanków PKP, PKS, MPK, TAXI oraz parkingów. W okresie zimowym prawidłowości odśnieżania ulic i posesji, kontroli prawidłowości parkowania pojazdów mechanicznych na parkingach, ulicach i chodnikach, kontroli przestrzegania przepisów przez osoby trudniące się handlem naręcznym i obwoźnym, realizacji na bieżąco interwencji zgłaszanych w czasie służby do dyżurnego zmiany jak również interwencji zgłaszanych bezpośrednio od mieszkańców miasta do patroli, doprowadzaniu osób nietrzeźwych do domu lub miejsc wyznaczonych przez samorząd, w okresie zimy doprowadzaniu osób bezdomnych do noclegowni, ale jedynie za ich zgodą, zgłaszaniu na bieżąco odpowiednim służbom zauważonych w czasie patrolu zagrożeń nieprawidłowości (awarii, nieprawidłowego zabezpieczenia miejsc, w których prowadzone są naprawy lub remonty drogowej budowlanej, braku oświetlenia miejsc użyteczności publicznej, uszkodzonych lub niewidocznych znaków drogowych), udzielaniu wyczerpujących informacji lub porad zwracającym się do patroli mieszkańcom miasta, kontroli stanu reklam, witryn, wystaw sklepowych i obiektów usługowych oraz innych obiektów publicznych.

W czasie służby zabezpieczającej zadania straży polegają na zabezpieczaniu: uroczystości państwowych i samorządowych, imprez organizowanych lub współorganizowanych przez samorząd, imprez młodzieżowych (dyskoteki, studniówki, festyny itp.), miejsc przestępstwa lub katastrofy przed dostępem osób postronnych, asystowanie pracownikom ZGM, Zakładu Energetycznego przy wykonywaniu czynności służbowych (eksmisje, odłączenia dopływu prądu z uwagi na nie opłacanie rachunków).

Szkic historyczny opracowano na podstawie:

1. Mączyński M „*Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego w Polsce przedrozbiorowej*”
2. Czapka J., Krupierz W. „*Zapobieganie przestępczości w społecznościach lokalnych.*”